

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-316 - 1615

2513 / 2013

Konu : Kanun Tasarısı

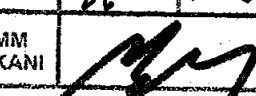
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 28 / 1 / 2013 tarihinde kararlaştırılan "İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Plan ve Bütçe				
Esas Komisyon	Adalet				
Tarih:	01 Nisan 2013			E. No: 11958	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.	
					
TBMM BAŞKANI					

T.C. M.M. KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
25 Mart 2013
NUMERE:

T.C. M.M. KÜTÜPHANE VE BASKI HİZM. BAŞKANLIĞI
25 Mart 2013
No: 195000

GENEL GEREKÇE

Tahkim ve alternatif veya başka bir ifadeyle dostane uyuşmazlık çözüm yöntemleri kullanılarak uyuşmazlıkların veya anlaşmazlıkların etkin olarak çözümü, milletlerarası alanda son yıllarda büyük bir artış göstermiştir. Bu artışın etkisiyle pek çok ülke kanun koyucusu tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerini millî uyuşmazlıkların çözümü için kullanma yollarını araştırmış ve konuya ilişkin yeni kanunlar yürürlüğe koymuştur. Uyuşmazlıkların mahkemeler önünde değil de tarafların tercih ettiği tahkim veya bir alternatif çözüm yöntemiyle çözüme kavuşturulmasının pek çok faydası vardır. Bu faydalar arasında, çözümde taraf iradesinin katkısı nedeniyle toplumsal barışın korunması, uyuşmazlığın etkin ve göreceli olarak az masrafla çözümü ile mahkemelerin iş yükünü azaltma sayılabilir.

Uyuşmazlıkların mahkeme dışında çözümü konusunda şüphesiz en çok bilinen ve kullanılan yöntem tahkimdir. Ülkemizde bu konudaki ilk düzenlemeler 1850'li yıllara dayanmaktadır. Tahkime ilişkin hükümler mevzuatımızda hem 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda hem de 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununda yer almaktadır. 1086 sayılı Kanunun yerini almak üzere hazırlanan ve 1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda da tahkim müessesesi ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Uygulamadaki sıkıntılar dikkate alınarak bazı yeni düzenlemelere yer verilmiştir. Tahkim kültürünün gelişmesi için geçmişte birçok adım atılmıştır. Örneğin, 1965 yılında Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1 inci Tahkim Hukuku Haftasında tahkim kurumunun teşkilatlanmasına ilişkin teklifleri görüşmüştür. 1966 yılında Enstitü, hakemlik kurumunun genel menfaatlere uygun şekilde gelişmesini sağlamak için Hakem Odası Kanununun ön tasarısını hazırlamış ve yayınlamıştır. 2001 yılında Adalet Bakanlığı tarafından Türkiye Hakem ve Bilirkişi Odaları Birliği Kanunu Tasarısı taslağı ile İstanbul Milletlerarası Tahkim Merkezi Kanunu Tasarısı taslağı hazırlanmıştır. Bu çalışmaların ortak amacı tahkim kurumunun gelişmesine katkı sağlamaktır.

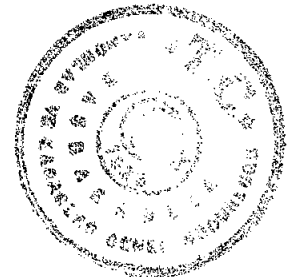
Doğrudan görüşme veya başka bir ifadeyle müzakere ve arabuluculuk da hukukumuzda bilinen ve az da olsa kullanılan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerindedir. Doğrudan görüşmeye ilişkin 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesinde bir düzenleme mevcuttur. Ayrıca 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Tüm bu gelişmelere rağmen, Ülkemizde tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm kültürü istenilen düzeyde gelişme gösterememiştir. Bunun en büyük göstergesi, bu yöntemlerin uygulamadaki kullanımının uyuşmazlık sayısıyla karşılaştırıldığında son derece az oluşudur. Millî düzeyde tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümü kültürünün yerleşmemesi nedeniyle Ülkemizde milletlerarası alanda tanınan bir tahkim merkezi de oluşmamıştır.

Tüm bu gelişmeler dikkate alınarak İstanbul'da bir tahkim merkezi kurulması düşüncesi, 2/10/2009 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planında yer almıştır. Bu Eylem Planının, "Hukuk Alt Yapısının Güçlendirilmesi" başlıklı Bölümünde "İstanbul'da bağımsız ve özerk yapıya sahip uluslararası alanda rekabet edebilecek düzeyde kurumsal bir tahkim merkezinin oluşturulması ve arabuluculuk sisteminin etkin bir şekilde kullanılması", ikinci öncelik olarak belirlenmiştir.

Bu önceliğin gerçekleştirilebilmesi için Adalet Bakanlığı bünyesinde, Bakanlık tarafından bu alanda çalışan çoğu akademisyen ve hâkimlerden oluşan bir Çalışma Grubu kurulmuştur.

Çalışma Gurubunun, çalışmaları kapsamında;

- a) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Tahkim Merkezi,
- b) Alman Tahkim Derneği,
- c) Amerikan Tahkim Derneği,
- d) Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesi,
- e) Dubai Tahkim Merkezi,
- f) Londra Milletlerarası Tahkim Mahkemesi,

- g) Milletlerarası Ticaret Odası, Milletlerarası Tahkim Mahkemesi,
- h) Romanya Tahkim Merkezi,
- ı) Singapur Tahkim Merkezi,
- i) St. Petersburg Tahkim Merkezi ve
- g) Zürih Tahkim Merkezinin,

yapıları incelenmiştir. Bu modellerden ikisi seçilerek Çalışma Gurubu tarafından kuruluş, yapılanma ve işleyiş konularında yerinde incelemelerde bulunulmuştur. Bu modellerden ilki Alman Tahkim Derneği, diğeri ise Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesidir. Alman Tahkim Derneği, dernek statüsünde kurulan bir kurum olduğu hâlde Çek Cumhuriyeti Ticaret ve Tarım Odası Tahkim Mahkemesi, kanunla kurulmuş bir merkezdir. Her iki kurum da, tahkim kültürünün ilgili ülkelerde yerleşmesi için etkin rol oynamıştır. Her iki kurum için tarafsız ve bağımsızlık, özellikle de idarelerden bağımsız olmak ve bağımsız olduğu kadar öyle görünmek hayati önem taşımaktadır. Zira tahkim hizmeti alacak kullanıcılar ve özellikle yabancı kullanıcılar için tahkim merkezinin tarafsız ve bağımsız olması, olmazsa olmaz bir ilkedir. Bunun yanı sıra, konuyla ilgili kurumların tahkim sürecine bir şekilde dâhil edilmesi de yukarıda bahsedilen her iki kurumun başarısında önemli etken olmuştur.

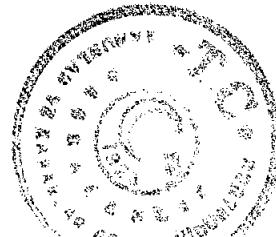
Şüphesiz, Ülkemizde, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kullanım azlığının temel nedeni bu mekanizmaların yeterince bilinmemesi veya yanlış bilinmesidir. Bu temel sorun ve diğeri ikincil sorunların çözümüne ivme kazandıracak bir güce ihtiyaç vardır. Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkin kullanıldığı tüm ülkelerde bir veya birden fazla etkin tahkim kurumu mevcuttur. Bu durum, Çalışma Gurubunun yapmış olduğu saha araştırmalarında da teyit edilmiştir. Bu hususu teyit eden bir başka vakıya ise, Milletlerarası Ticaret Odasının 1923 yılında kurularak milletlerarası tahkime ivme kazandırmasıdır. Bütün bunlardan çıkan sonuç, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvurunun artması için tahkim konusunda etkin bir merkezin olması gerekliliğidir.

İstanbul Tahkim Merkezi de Türkiye'de tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının bilinmesi, anlaşılması ve kullanılmasının sağlanmasına ivme kazandırmak amacıyla tasarlanmıştır. Ayrıca, bu Merkez tahkim konusunda koordinasyonu sağlayacak, özellikle yabancı tahkim merkezleriyle ilişkilerin kurulmasında muhatap kabul edilebilecek ve tanıtımda etkin rol alacaktır. Merkezin yapısı bağımsız ve tarafsız olacak şekilde, ilgili tüm kurum ve kuruluşları kapsar nitelikte geniş tutulmuş, tahkim kurumunun ilgili çevrelerce kabul görmesi amaçlanmıştır.

Tahkim Merkezinin özel hukuka tâbi bağımsız bir kurum olarak çalışması öngörülmüştür. Kabul görmek, güvenilir olmak ve rekabet edebilmek için bağımsızlık önemli olduğundan, Merkez, bu alanda çalışan milletlerarası tahkim merkezleriyle rekabet edebilecek bir şekilde oluşturulmuş, Merkez bünyesinde Millî ve Milletlerarası Tahkim Divanlarına yer verilmiştir.

Düzenlemeyle, sadece yapısal yönden Tahkim Merkezi oluşturulmuş, tahkime ilişkin maddî kurallar getirilmemiştir. Merkez, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçi, Danışma Kurulu, Millî Tahkim Divanı ve Milletlerarası Tahkim Divanı ile Genel Sekreterlikten oluşmaktadır. Bu kurulların oluşumu, çalışma sistemi ve görevleri düzenlenmektedir. Millî ve milletlerarası alanda tanıtılabilmesi için Tahkim Merkezi bünyesinde Danışma Kurulu kurulmuştur. Bu Kurul, hem Merkezin tanıtımı, hem de milletlerarası tecrübelerden yararlanmak amacıyla ihdas edilmiştir. Zira tanıtım, Tahkim Merkezinin başarılı olması için yapılması gereken en önemli faaliyetlerden biridir.

Tahkim Merkezinin başarısı, kurulduktan sonra uygulamasıyla ölçülebilecektir. Uygulamada başarının sağlanmasının ön şartı Tahkim Merkezi bünyesinde çalışacak kişilerin tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yolları konusunda bilgili, tecrübeli ve istekli olması gerekliliğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Tahkim Merkezinin hangi tür uyuşmazlıklarda ve hangi kayıtlı uygulanma alanı bulacağı hüküm altına alınmıştır. Merkezin görev alanı, yabancılik unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, özel hukuk uyuşmazlıkları, idarenin özel hukuka ilişkin uyuşmazlıkları ile imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleriyle ilgili uyuşmazlıklardır. Yani tahkime elverişli ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle çözülebilecek her tür uyuşmazlık Merkezin görev alanı içinde bulunmaktadır. Merkez, bu tür uyuşmazlıkların, tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının kullanılabilmesi için bir yer olarak tanımlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile Tahkim Merkezinin ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunması ve özel hukuka ilişkin düzenlemelere tâbi olduğu hükme bağlanmaktadır. Bu hüküm Tahkim Merkezinin kurumsal bir yapıda olduğunu da göstermektedir. Ayrıca, Merkeze özerklik sağlanarak güvenilirliği artırılmak istenmektedir.

MADDE 3- Madde ile bu Kanunun uygulanması bakımından belirleyici olan kavramlara ve kurumlara yüklenen anlam ve içeriğinin ne olduğu açıklanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile Tahkim Merkezinin görevleri sayılmaktadır. Merkezin görevleri kendi içinde üç başlık altında tasnif edilebilir. Bu görevlerden ilki idarî görevler, ikincisi Merkezin varlık nedeni ve üçüncü görev grubunu ise tanıtım görevi olarak nitelendirmek mümkündür.

Merkezin ilk görevi, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin kurallar belirleyip ilan etmektir. Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözümü bu kuralların uygulanması yoluyla gerçekleştirilecektir.

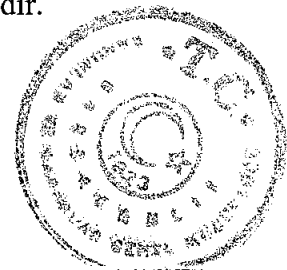
Merkezin ikinci görevi, her türlü uyuşmazlığın tahkim, arabuluculuk ve diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin kullanılarak çözüme kavuşturulması olarak belirlenmektedir. Bu görev aslında, Merkezin varlık nedenidir.

Merkezin son görevi, tanıtım olarak sayılmaktadır.

MADDE 5- Madde ile Tahkim Merkezinin yapısı açıklanmaktadır. Merkez, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçi, Danışma Kurulu, Millî Tahkim Divanı ve Milletlerarası Tahkim Divanı ile Genel Sekreterlikten oluşan tüzel kişiliği haiz bir yapıyı ifade etmektedir.

MADDE 6- Genel Kurul, geniş katılımlı bir yapı olarak düzenlenmektedir. Bunun nedeni, bağımsız, tarafsız, işlevsel ve güvenilir bir yapının oluşturulmasıdır. Genel Kurulun, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, baro başkanları, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliğince seçilecek temsilciler ile arabuluculuk kurumunun daha etkin uygulanabilmesi ve bu alanda koordinasyonun sağlanması bakımından Adalet Bakanlığının idarî görevde çalışan ve birinci sınıf olan hâkimler arasından belirleyeceği bir temsilciden oluşması öngörülmektedir. Genel Kurula temsilci gönderecek kurumların, tahkim ve diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yolları konusunda doğrudan ya da dolaylı olarak olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Genel Kurulun dört yıl için seçileceği, süresi dolan üyenin yeniden seçilebileceği, üyelik herhangi bir nedenle sona ererse, üyeliği sona erenin yerine onun süresini tamamlamak üzere yeni üye seçileceği belirtilmektedir.

Tahkim yoluyla uyuşmazlıklarını çözme ihtiyacı olanlar daha ziyade tacirlerdir. Bu nedenle, söz konusu ihtiyacın karşılanması ve farkındalığın oluşturulması amacıyla, Genel Kurula en fazla üye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile baroya kayıtlı avukatlar arasından baro başkanları tarafından seçilecektir. Bu üyelerin Tahkim Merkezinde görev alması hayati bir öneme sahiptir. Ayrıca, ilgili görülen diğer kuruluş temsilcileri de Genel Kurulda yer alacaktır.

MADDE 7- Madde ile Genel Kurulun görevleri sayılmaktadır. Genel Kurul, Tahkim Merkezinin diğer organlarını seçecek ve Yönetim Kurulunun faaliyet raporu ile bilançosunu denetleyecek, Denetçi raporunu da inceleme ve kabul yetkisine sahip olacaktır. Genel Kurul ayrıca, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulanacak kurallar ile Merkezin işleyişine ilişkin usûl ve esasları içeren düzenlemeleri ve bütçeyi inceleyip onaylayacak, diğer organların huzur hakkı ile ücret ve masraflarını belirleyecektir.

Genel Kurul, yıllık olağan ve gerekli ise olağanüstü olmak üzere iki tür toplantı yapabilecektir. Olağan genel kurul toplantısının yılda en az bir kez Ekim ayında yapılması hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, Yönetim Kurulu Başkanı veya Denetçinin de Genel Kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır.

MADDE 8- Maddenin birinci fıkrasında, Yönetim Kurulunun oluşumu düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye göre, Yönetim Kurulu, Genel Kurul üyeleri arasından seçilecektir. Genel Kurul, hem asıl hem de yedek üyeleri seçecektir. Genel Kurulun en az bir asıl ve bir yedek üyesi hukuk fakültesi mezunu olmalıdır. Yönetim Kurulu Başkanının hukukçu olması da hükme bağlanmaktadır. Yönetim Kurulunun görev süresi de bu fıkra da belirlenmektedir.

İkinci fıkra da, Yönetim Kurulunun toplantılarını elektronik ortamda yapabileceği ve toplanma ve karar alma nisapları hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkra da boşalan Yönetim Kurulu üyeliklerinin yedek üyelerle tamamlanacağı hükme bağlanmaktadır.

Dördüncü fıkra da, Yönetim Kurulu üyelerinin görevinin yeni Yönetim Kurulu oluşuncaya kadar süreceği belirtilerek yönetimde devamlılığın sağlanması amaçlanmaktadır.

Son fıkra da ise toplantılara mazeretsiz olarak ard arda iki ve her hâlde mazeretsiz olarak bir yıl içinde üç kez katılmayan Yönetim Kurulu üyesinin görevinin kendiliğinden sona ereceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 9- Maddenin birinci fıkrasında Yönetim Kurulunun Tahkim Merkezinin icra organı olduğu belirtilmektedir. Yönetim Kurulu, tahkim ve diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin kurallar ile Kanunda belirtilen kuralları hazırlayıp önce Danışma Kurulunun görüşüne, ardından da Genel Kurulun onayına sunacaktır. Ayrıca, Yönetim Kurulu, faaliyetlerine ilişkin rapor, bilanço, gelecek yıl bütçesi ile hakem ücret ve Merkez hizmet bedel tarifelerini hazırlayıp Genel Kurulun onayına sunmakla görevlendirilmektedir.

İkinci fıkra da ise, Merkezin idare ve temsil yetkisinin Başkanda olduğu, onun yokluğunda ise Başkan tarafından görevlendirilecek bir yönetim kurulu üyesinin Merkezi idare ve temsil edeceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 10- Maddenin birinci fıkrasında, Denetçinin Genel Kurul tarafından üyeleri arasından veya dışarıdan seçileceği ve sayısının üçten fazla olmamak üzere Genel Kurulun takdirine bağlı olarak bir veya birden fazla olabileceği ifade edilmektedir. Asıl ve yedek üyelerin seçimi Genel Kurul tarafından yapılacaktır.

İkinci fıkra da ise, Denetçiye, Yönetim Kurulunun yıllık faaliyetlerini denetleyerek bir rapor hazırlayıp Genel Kurula sunma görevi verilmektedir.

MADDE 11- Madde ile daha etkin bir Tahkim Merkezinin oluşturulabilmesi amacıyla ve üyelerinin Merkezin amaçları çerçevesinde bilgi ve görüşlerinden yararlanmak üzere, Danışma Kurulunun oluşturulması düzenlenmektedir. Merkezin tanıtımı ve hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunmak üzere oluşturulan Kurulun icraî bir görevi bulunmamaktadır. Maddenin birinci fıkrasında, Danışma Kurulu üyelerinin, Türkiye veya Türkiye dışından seçilmesi konusunda sınırlama getirilmeden, yeterli tecrübeye sahip kimselerden oluşacağı ifade edilmektedir.

İkinci fıkrada, Yönetim Kurulunun gerekli gördüğü hâllerde belirli konularda Danışma Kurulunun görüşüne başvurabileceği, üçüncü fıkrada ise, görüşüne başvuru konularında Danışma Kurulunun bir rapor hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunacağı belirtilmektedir.

MADDE 12- Tahkim Merkezinin, tahkime, arabuluculuğa ve diğer alternatif çözümlere ilişkin en önemli organı Millî Tahkim Divanı ve Milletlerarası Tahkim Divanıdır. Maddede, bu divanların oluşumu, yapısı ve çalışma usûlleri düzenlenmektedir.

Divanların yapısı ve görev alanlarının genişliği dikkate alındığında, görevlerin tek tek sayılarak sınırlandırılması yerine, bunların Merkezin belirleyeceği Tahkim Kuralları çerçevesinde düzenleneceği hüküm altına alınarak, daha esnek bir yapı oluşturulması öngörülmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Sekreterin her iki divanın da doğal üyesi olduğu ve bunlardan başka her bir divanda Yönetim Kurulu tarafından seçilecek ve mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip üç üyenin daha yer alması gerektiği, görev süreleri ve çalışma usulü hükme bağlanmaktadır. Milletlerarası Tahkim Divanı üyelerinden bir kısmı yabancı hukukçular arasından seçilebilecektir.

İkinci fıkrada, Tahkim Divan Başkanlarının, Divan üyeleri tarafından toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla seçileceği hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkrada, Tahkim Divanının toplantı ve karar nisapları düzenlenmektedir. Ayrıca, Divan Kararlarına karşı yine Divana, kararın tebliğinden itibaren bir kez itiraz edilebileceği, ancak itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu ifade edilmektedir.

Dördüncü fıkrada, Tahkim Divanı toplantılarının elektronik ortamda yapılarak karar alınabileceği ifade edilmektedir.

Beşinci fıkrada, Tahkim Divanı üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, o üyenin görev süresini tamamlamak üzere yeni üye seçileceği belirtilmektedir.

Altıncı fıkrada ise, Tahkim Divanının, Merkezin Tahkim Kurallarında kendisine verilecek olan görevleri yapmakla yükümlü olduğu hükme bağlanmaktadır.

MADDE 13- Madde ile Tahkim Merkezinin idarî hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla Merkez bünyesinde bulunması öngörülen Genel Sekreterliğin oluşumu, yapısı ve görevleri düzenlenmektedir. Buna göre, Genel Sekreterlik, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve yeteri kadar personelden oluşur. Genel Sekreterin mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip hukukçu olması gerekir. Maddeye göre ayrıca Genel Sekreter ile büro personelinin 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tâbi olması öngörülmektedir.

MADDE 14- Madde ile Merkez organlarının üyeleri ve diğer çalışanların Merkez bünyesinde hakemlik veya arabuluculuk yapmaları yasaklanmış, ayrıca bu kişilerin görevleri dolayısıyla elde ettikleri bilgileri açıklamaları engellenmiştir. Söz konusu kişilerin Merkezin çatısı altında hakemlik veya arabuluculuk yapmaları bazı şaibeler doğurabilecektir. Ancak, tarafların anlaşmasıyla bu kişilerin hakemlik veya arabuluculuk yapmalarında bir sakınca bulunmamaktadır.

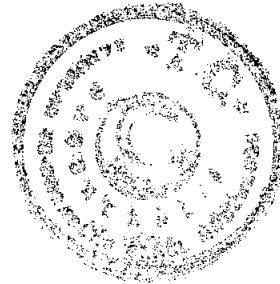
MADDE 15- Madde ile Merkezin gelir ve giderleri belirlenmiştir. Merkezin gelirleri, ücret karşılığı verilen hizmetlerden elde edilen gelirler, bağışlar, Adalet Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu hariç Genel Kurulda temsilci bulunduran kurumlarca, baroya kayıtlı avukatlar arasından seçeceği üyeler için Türkiye Barolar Birliğince tahsis edilecek ödenek olarak sayılmıştır. Maddede ayrıca Merkezin, görevlerini yapmak için gerekli harcamaları yapma yetkisine sahip olması hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 16- Madde ile Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde Türk Medenî Kanunu ve Dernekler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Tahkim ve arabuluculuk kuralları ile Merkezin işleyişine ilişkin düzenlemelerin altı ay içinde hazırlanması ve yürürlüğe konulması hususu maddede hükme bağlanmıştır. Maddede ayrıca, Tahkim Merkezinin faaliyete başlayabilmesi için kuruluş bütçesinin Başbakanlık tarafından karşılanacağı belirtilmektedir.

MADDE 17- Yürürlük maddesidir.

MADDE 18- Yürütme maddesidir.

İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ KANUNU TASARISI

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere uyuşmazlıkların tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle çözülmesini sağlamak üzere İstanbul Tahkim Merkezinin kurulması ile Merkezin teşkilat ve faaliyetlerine ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Kuruluş

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasını sağlamak ve Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine tâbi İstanbul Tahkim Merkezi kurulmuştur.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Merkez: İstanbul Tahkim Merkezini,
 - b) Tahkim Divanı: İlgisine göre Millî Tahkim Divanı veya Milletlerarası Tahkim Divanını,
- ifade eder.

Merkezin görevleri

MADDE 4- (1) Merkezin görevleri şunlardır:

- a) Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin kuralları belirlemek ve hizmetlerin yürütülmesini sağlamak.
- b) Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle ilgili tanıtım ve yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmalarını teşvik etmek, desteklemek, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kişi ve kurumlarla işbirliği yapmak.

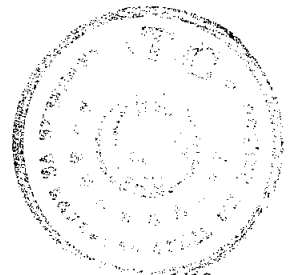
Teşkilat

MADDE 5- (1) Merkez, Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçi, Danışma Kurulu, Millî ve Milletlerarası Tahkim divanları ile Genel Sekreterlikten oluşur.

Genel Kurul

MADDE 6- (1) Genel Kurul, mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip olanlar arasından;

- a) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, ticaret ve sanayi odalarının göstereceği adaylar arasından iki, ticaret odalarının göstereceği adaylar arasından iki, deniz ticaret odalarının göstereceği adaylar arasından bir, sanayi odalarının göstereceği adaylar arasından bir olmak üzere seçeceği toplam altı,
- b) Baro başkanlarının baroya kayıtlı avukatlar arasından seçeceği dört,
- c) Yükseköğretim Kurulunun tahkim konusunda tecrübeli öğretim üyeleri arasından seçeceği üç,
- ç) Türkiye İhracatçılar Meclisinin seçeceği iki,
- d) Adalet Bakanlığının idarî görevde çalışan ve birinci sınıf hâkimler arasından seçeceği bir,
- e) Türkiye Bankalar Birliğinin seçeceği bir,
- f) Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin seçeceği bir,
- g) Sermaye Piyasası Kurulunun seçeceği bir,
- ğ) İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının seçeceği bir,
- h) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun seçeceği bir,
- ı) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun seçeceği bir,
- i) Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliğinin seçeceği bir,

temsilci olmak üzere toplam yirmiüç üyeden oluşur. Bu temsilciler, yukarıda sayılan kurumların yönetim organları tarafından seçilir. Üyelerin seçildikleri kurumdaki görevleri devam eder. Baro başkanları kontenjanından seçilecek temsilcilerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Barolar Birliği tarafından adayların bildirildiği tarihten itibaren on gün içinde Birlik tarafından belirlenen yer ve zamanda baro başkanları tarafından seçim yapılır. Her bir baro başkanının bir oy kullanabileceği bu seçimde, en fazla oy alan dört aday üye seçilmiş sayılır.

(2) Genel Kurul üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Üyeliğin herhangi bir nedenle sona ermesi hâlinde, bu üyenin kalan süresini tamamlamak üzere aynı kontenjandan seçim yapılır.

Genel Kurulun görevleri ve çalışma usûlü

MADDE 7- (1) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

a) Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile denetçileri seçmek.
b) Yönetim Kurulu faaliyet raporu ve bilançosu ile Denetçi raporunu inceleyip Yönetim Kurulunun ibrası hakkında karar vermek.

c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulanacak kurallar ile Merkezin işleyişine ilişkin usûl ve esasları içeren düzenlemeleri ve bütçeyi inceleyip onaylamak.

ç) Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu üyeleri ile denetçilerin huzur hakkı, ücret ve masraflarını belirlemek.

(2) Genel Kurul yılda bir kez Ekim ayında toplanır. Yönetim Kurulu Başkanı veya Denetçi, gerektiği takdirde Genel Kurulu toplantıya çağırabilir.

(3) Genel Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır.

Yönetim Kurulu ve çalışma usûlü

MADDE 8- (1) Yönetim Kurulu, Genel Kurulun kendi üyeleri arasından dört yıl için seçilen üç asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Süresi dolan Yönetim Kurulu üyeleri yeniden seçilebilir. En az bir asıl ve bir yedek üyenin hukuk fakültesi mezunu olması zorunludur. Yönetim Kurulu, hukuk fakültesi mezunu üyeleri arasından bir Başkan seçer.

(2) Yönetim Kurulu en az iki üyenin katılımıyla toplanır. İki üyenin katılımıyla yapılan toplantılarda oy birliğiyle, tüm üyelerin katılımıyla yapılan toplantılarda çoğunlukla karar alınır. Yönetim Kurulu toplantılarını elektronik ortamda da yapabilir.

(3) Yönetim Kurulu üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, seçimle belirlenen sıraya göre yedek üye, Yönetim Kurulunda tek hukuk mezunu bulunması durumunda hukuk fakültesi mezunu yedek üye kalan süreyi tamamlar.

(4) Yönetim Kurulu üyelerinin görevi, yeni Yönetim Kurulu oluşuncaya kadar devam eder.

(5) Toplantılara mazeretsiz olarak ard arda iki kez veya bir yıl içinde üç kez katılmayan Yönetim Kurulu üyesinin görevi kendiliğinden sona erer.

Yönetim Kurulu ve Başkanın görevleri

MADDE 9- (1) Merkezin icra organı olan Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulanacak kurallar ile Merkezin işleyişine ilişkin usûl ve esasları içeren düzenleme taslaklarını hazırlayıp, Danışma Kurulunun görüşünü aldıktan sonra Genel Kurulun onayına sunmak.

b) Bilanço ve faaliyet raporunu hazırlayıp, Genel Kurulun ibrasına sunmak.

c) Gelecek yıla ait bütçeyi hazırlayıp, Genel Kurulun onayına sunmak.

ç) Hakem ücret ve Merkez hizmet bedel tarifelerini hazırlayarak Genel Kurulun onayına sunmak.

(2) Merkezin idare ve temsili Başkana aittir. Başkan, yokluğunda görevlerini yapmak üzere bir yönetim kurulu üyesini görevlendirir.

Denetçi

MADDE 10- (1) Genel Kurul, üyeleri arasından ya da dışarıdan üçten fazla olmamak üzere bir veya birden fazla kişiyi dört yıl için denetçi olarak seçer. Denetçinin görevinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde kalan süreyi tamamlamak üzere bir yedek üye seçilir.

(2) Denetçi, Yönetim Kurulunun yıllık faaliyetlerini denetleyerek, Genel Kurula sunmak üzere bir rapor hazırlar. Birden fazla denetçi bulunması hâlinde rapor müştereken hazırlanır.

Danışma Kurulu

MADDE 11- (1) Danışma Kurulu, Merkezin amaçları çerçevesinde bilgi ve görüşlerinden yararlanmak üzere tahkim veya alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri konusunda yeterli tecrübeye sahip onbeş üyeden oluşur. Danışma Kurulu üyeleri, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurul tarafından dört yıl için seçilir.

(2) Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hâllerde Danışma Kurulunun görüşüne başvurur.

(3) Danışma Kurulu, Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine yılda en az bir kez toplanır ve görüşüne başvuru konularında rapor hazırlayarak Yönetim Kuruluna sunar.

Millî Tahkim Divanı ve Milletlerarası Tahkim Divanı

MADDE 12- (1) Merkez bünyesinde ayrı ayrı Millî Tahkim Divanı ve Milletlerarası Tahkim Divanı oluşturulur. Tahkim divanlarında, Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Sekreter doğal üye olup, ayrıca Yönetim Kurulu tarafından mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip hukukçular arasından seçilecek üçer üye yer alır. Yönetim Kurulu tarafından seçilen Tahkim Divanı üyelerinin görev süresi beş yıldır.

(2) Tahkim Divanı başkanları, Divan üyeleri tarafından üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir.

(3) Tahkim Divanı, Divan Başkanının başkanlığında en az üç üyenin katılımıyla toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğuyla karar alır; oyların eşitliği hâlinde Divan Başkanının oyu doğrultusunda karar alınmış sayılır. Tahkim Divanı kararlarına karşı taraflar kararın kendilerine tebliğinden itibaren bir hafta içinde kararı veren Divana itiraz edebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

(4) Tahkim Divanı, toplantılarını elektronik ortamda da yapabilir ve karar alabilir.

(5) Tahkim Divanı üyeliğinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, bu üyenin görev süresini tamamlamak üzere yeni üye seçilir.

(6) Tahkim Divanı, Merkezin belirlediği Tahkim Kurallarında öngörülen görevleri yerine getirir.

Genel Sekreterlik

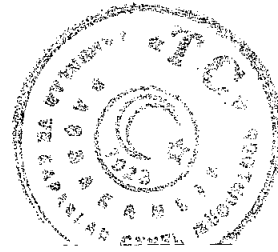
MADDE 13- (1) Genel Sekreterlik, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı ve yeteri kadar personelden oluşur.

(2) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı mesleğinde en az on yıl tecrübeye sahip hukukçular arasından, Yönetim Kurulu tarafından seçilir.

(3) Merkezde tahkim yargılamasına ilişkin işler ile diğer işleri görmek üzere Genel Sekreterin nezaretinde, yeteri kadar büro personeli çalıştırılır.

(4) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısı, tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulanacak kurallar ile Merkezin işleyişine ilişkin usûl ve esasları içeren düzenlemelerde belirlenen görevleri yerine getirir ve Merkezin idarî işlerinin yürütülmesinden sorumludur.

(5) Genel Sekreter ve büro personeli, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tâbidir.

Yasaklılık ve gizlilik

MADDE 14- (1) Danışma Kurulu üyeleri dışındaki Merkez organlarının üyeleri ile çalışanları, görev süreleri boyunca Merkez bünyesinde hakemlik veya arabuluculuk yapamazlar. Ancak, tarafların anlaşmalarıyla bu kişilerin hakemlik veya arabuluculuk yapması mümkündür.

(2) Merkez organlarının üyeleri ile çalışanları, görevleri dolayısıyla öğreneceği sırlar ile taraflar ve üçüncü kişilere ait her türlü bilgileri görevleri sona erse dahi hiçbir kişi ve kuruluşa açıklayamaz, kendisi veya başkası yararına kullanamaz, tarafların yazılı izni olmaksızın görevi gereği edindiği bilgi ve belgelere dayanarak beyan ve yayınlarda bulunamaz.

Merkezin gelir ve giderleri

MADDE 15- (1) Merkezin gelirleri, aşağıdaki kaynaklardan oluşur:

a) Merkez tarafından ücretli olarak sunulan hizmetler karşılığında elde edilecek gelirler.

b) Bağışlar.

c) Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan ve Genel Kurul tarafından tasdik edilen bütçenin gelir ve bağışlarla karşılanamayan kısmı için temsilci sayısı esas alınarak belirlenen orana göre, baroya kayıtlı avukatlar arasından seçilen üyeler için Türkiye Barolar Birliğince, diğer üyeler için temsilci seçen kuruluşlarca tahsis edilen ödenekler.

(2) Birinci fıkranın (c) bendi hükmü Adalet Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilecek üyeler için uygulanmaz.

(3) Merkez, görevlerinin ifası için, gereken harcamaları yapma yetkisine sahiptir.

Uygulanacak hükümler

MADDE 16- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu hükümleri uygulanır.

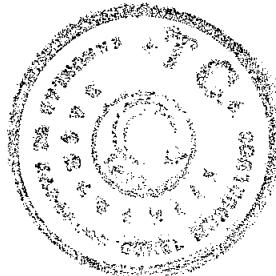
Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Tahkim ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulanacak kurallar ile Merkezin işleyişine ilişkin usûl ve esasları içeren düzenlemeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Merkez tarafından hazırlanır ve yürürlüğe konulur.

(2) Merkezin faaliyetlerini yürütebilmesi için ilk yıl bütçesi Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Kanun 1/1/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

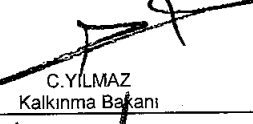
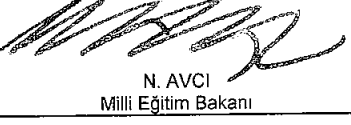
T/ 525

Yürütme

MADDE 18-(1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAYRAKTAR Çevre, Şehircilik Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 Y. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 M. GÜLER İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No.

101-316
161